

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **N. B.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, poštovní schránka 21/OAM, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 19. 4. 2005, č. j. OAM-253/LE-PA01-PA01-2005, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2005, č. j. 55 Az 70/2005-16,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 19. 4. 2005 zamítl žalovaný žalobcovu žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu: zjistil totiž, že žalobce požádal o azyl s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoli mohl požádat o udělení azylu dříve.

Žalobce napadl toto rozhodnutí podáním ze dne 5. 5. 2005; toto podání však Krajský soud v Brně odmítl svým usnesením ze dne 30. 8. 2005, neboť postrádalo jak základní náležitosti podání ve smyslu § 37 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), tak speciální náležitosti žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 71 odst. 1 s. ř. s. Zároveň žalobce poučil o tom, že proti usnesení může podat kasační stížnost, a sdělil mu též, že v řízení o kasační stížnosti musí být zastoupen advokátem.

Žalobce podal v zákonné lhůtě proti usnesení Krajského soudu v Brně kasační stížnost; současně požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. V žádosti uvedl, že v zařízení pro zajištění cizinců, kde pobýval, neměl žádný příjem ani možnost pracovat. Nevlastní rovněž žádný hmotný ani nehmotný majetek, kromě nejnutnějších věcí osobní potřeby. Žalobce též navrhl, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek; tento návrh se však – s ohledem na odmítnutí kasační stížnosti – stal bezpředmětným.

Přípisem ze dne 4. 10. 2005 vyzval krajský soud žalobce, aby ve lhůtě patnácti dnů od doručení výzvy zaslal soudu vyplněný formulář potvrzení o osobních majetkových a výdělkových poměrech připojený k přípisu. S ohledem na to, že žalobce v době podání kasační stížnosti pobýval v soukromí, vyzval jej soud zvláště ke sdělení, jakým způsobem a v jaké výši platí nájem a jak si opatřuje peníze na výživu a ošacení.

Výzva byla žalobci zaslána dne 5. 10. 2005 na adresu uvedenou v kasační stížnosti; zásilka se však vrátila s poznámkou, že adresát nebyl při doručování písemnosti

dne 6. 10. 2005 zastížen, a zásilka byla proto uložena na poště. Jelikož si ji adresát nevyzvedl, došlo k tzv. náhradnímu doručení (§ 50c odst. 4 občanského soudního řádu ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.): dnem 10. 10. 2005 (tj. v první pracovní den následující po třetím dni od uložení) se tak zásilka považovala za doručenou a od následujícího dne počala běžet patnáctidenní lhůta ke splnění výzvy.

Lhůta skončila dne 25. 10. 2005, aniž žalobce učinil vůči soudu jakýkoli úkon; krajský soud proto zamítl žalobcovu žádost o ustanovení zástupce usnesením ze dne 31. 10. 2005. Současně žalobce vyzval, aby do patnácti dnů od doručení usnesení doložil, že je pro řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Ve výroku tohoto usnesení jej též poučil o tom, že pokud výzvě nevyhoví, Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost odmítne.

Žalobce nebyl při doručování usnesení dne 7. 11. 2005 zastížen, a zásilka proto byla uložena na poště. Žalobce si ji přes výzvu, kterou mu zanechal poštovní doručovatel, nevyzvedl, a dne 17. 11. 2005 (tj. desátým dnem od uložení, neboť se jednalo o zásilku určenou do vlastních rukou) tak došlo k fikci doručení. Patnáctidenní lhůta pro splnění výzvy soudu, která počala běžet následujícího dne, skončila dne 27. 11. 2005. Žalobce na výzvu k doložení plné moci však nereagoval ani ve stanovené lhůtě, ani později, a krajský soud tedy předložil věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nemohl o kasační stížnosti věcně jednat a odmítl ji.

Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Žalobce, který je v této věci stěžovatelem, přes výzvu soudu nedoložil, že je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; sám ovšem nemá vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované pro výkon advokacie. Povinné zastoupení advokátem je přitom podmínkou řízení o kasační stížnosti, bez jejíhož splnění nelze v řízení pokračovat.

Účastníku řízení, u něhož jsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a u něž je to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce (§ 35 odst. 7 s. ř. s.); osvobozen od soudních poplatků však může být účastník jen tehdy, pokud doloží, že nemá dostatečné prostředky (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Žalobce sice v kasační stížnosti požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce, avšak nedoložil soudem požadované skutečnosti, a neumožnil tak soudu zvážit, zda předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, resp. pro ustanovení zástupce, opravdu splňuje. Nevyvinul tak ani minimální míru procesní aktivity, kterou lze od účastníků soudního řízení požadovat.

K tomu se na okraj poznamenává, že výzva k předložení dokladu o zastoupení advokátem (stejně jako předtím výzva k doložení majetkových poměrů) byla žalobci doručena náhradním způsobem, jelikož nebyl při doručování zastížen na adrese, kterou soudu sám sdělil. Náhradní doručení je institutem, který – jsou-li k tomu dány zákonné předpoklady – zcela nahrazuje doručení skutečné. Proto s ním zákon také spojuje totožné následky: v případě zásek určených do vlastních rukou (jakou byla i zásilka adresovaná žalobci) se tak desátým dnem úložné lhůty považuje výzva za doručenou a následujícího dne začíná běžet lhůta k jejímu splnění. Výzva krajského soudu však v žalobcově případě

zůstala bez odezvy: žalobce výzvu nesplnil, a ani po uplynutí lhůty ke splnění se nepokoušel svou nečinnost nijak napravit či vysvětlit. Soud přitom neměl jinou možnost než žalobci doručovat na adresu jím sdělenou: jinou adresu pro doručování mu totiž žalobce neoznačil, a soud měl tak důvodně za to, že se zde žalobce bude zdržovat. Zdržovat se na adrese obvyklého pobytu jistě není povinností účastníka soudního řízení; právem soudu je však předpokládat, že na takovou adresu, navíc výslovně uvedenou v účastníkově podání, lze účastníku doručovat. Jelikož žalobce tento předpoklad nevyvrátil – ať už preventivně sdělením jiné vhodné adresy k doručování, nebo následně doložením skutečnosti, že se na adrese v době doručování nezdržoval – byly dány podmínky pro náhradní doručení, jehož případné negativní následky jdou na vrub toliko žalobcově nečinnosti.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl pro nesplnění podmínky řízení spočívající v zastoupení advokátem na základě § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. užitého přiměřeně podle § 120 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 5. ledna 2006

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu